EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.5.30.
COM(2012) 257 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

2012. ÉVI KONVERGENCIAJELENTÉS

(készült az Európai Unió működéséről szóló szerződés 140. cikkének (1) bekezdésével összhangban)

{SWD(2012) 144 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

2012. ÉVI KONVERGENCIAJELENTÉS

(készült az Európai Unió működéséről szóló szerződés 140. cikkének (1) bekezdésével összhangban)

1. A JELENTÉS CÉLJA

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 140. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottságnak és az EKB-nak legalább kétévente egyszer, vagy valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérésére[1] jelentést kell tennie a Tanácsnak a tagállamok által a gazdasági és monetáris unió elérésével kapcsolatos kötelezettségeik teljesítésében elért eredményekről. A Bizottság és az EKB legutóbbi konvergenciajelentését 2010 májusában fogadták el.

A 2012. évi konvergenciajelentés a következő nyolc, eltéréssel rendelkező tagállamra terjed ki: Bulgária, a Cseh Köztársaság, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia és Svédország[2]. A konvergencia állapotának részletesebb értékelése az említett tagállamok esetében e jelentés technikai mellékletében található (SWD(2012) 144). A legutóbbi, 2010-es konvergenciajelentés idején a tagállamok eltérő eredményeket mutattak a konvergencia terén, mivel sokuk esetében a gazdasági és pénzügyi válság közepette a korábban felhalmozódott egyensúlytalanságok jelentős korrekciója zajlott. Erre a vizsgálatra változatlanul nehéz külső környezetben kerül sor, a régió fellendülése törékeny és a pénzügyi piacokon újra és újra zavarok jelentkeznek.

A Bizottság és az EKB által készített jelentések tartalmára az EUMSZ 140. cikkének (1) bekezdése az irányadó. Ez a cikk előírja, hogy a jelentésekben vizsgálni kell, hogy a nemzeti jogszabályok, ezen belül a nemzeti központi bank alapokmánya, összeegyeztethetők-e az EUMSZ 130. és 131. cikkével, valamint a Központi Bankok Európai Rendszerének és az Európai Központi Banknak az alapokmányával (a továbbiakban KBER/EKB alapokmány). A jelentéseknek továbbá meg kell vizsgálniuk, hogy a konvergenciakritériumok alapján (árstabilitás, államháztartás, árfolyam-stabilitás, hosszú távú kamatlábak) és más, az EUMSZ 140. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdésében említett tényezők figyelembevételével elérték-e az érintett tagállamban a fenntartható konvergencia magas fokát. A négy konvergenciakritériumot részletesebben a Szerződésekhez csatolt jegyzőkönyv (a konvergenciakritériumokról szóló 13. jegyzőkönyv) tartalmazza.

A gazdasági és pénzügyi válság felszínre hozta a gazdasági és monetáris unió jelenlegi gazdasági kormányzási rendszerének hiányosságait és megerősítette, hogy

[1] Azokat a tagállamok, amelyek még nem teljesítették az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket, eltéréssel rendelkező tagállamoknak nevezik. Dánia és az Egyesült Királyság a maastrichti szerződés elfogadása előtt kikötötték a kívülmaradás lehetőségét és nem vesznek részt az EMU harmadik szakaszában.

[2] Dánia és az Egyesült Királyság nem jelezte szándékát az euró bevezetésére, ezért a jelentés ezekkel az országokkal nem foglalkozik.

rendelkezésre álló eszközeit nagyobb mértékben kell alkalmazni. A mostani vizsgálatra az EMU irányításának az elmúlt két évben zajló reformjával összefüggésben kerül sor, mely reform célja a gazdasági és monetáris unió fenntartható működésének biztosítása. A konvergencia értékelése így összekapcsolódik az átfogóbb európai szemeszterrel, amely integrált módon és előretekintő jelleggel vizsgálja a gazdasági és monetáris unióban jelentkező gazdaságpolitikai kihívásokat a költségvetés fenntarthatósága, a versenyképesség, a pénzügyi piacok stabilitása és a gazdasági növekedés szempontjából. A gazdasági kormányzás reformjának kulcsfontosságú újításai a tagállamok konvergencia terén tett előrelépése és fenntarthatósága értékelésének megerősítése tekintetében magukban foglalják többek között a túlzott hiány esetén követendő, a Stabilitási és Növekedési Paktum 2011-es reformja által megerősítet eljárást, valamint a makrogazdasági egyensúlytalanságok felügyelete terén alkalmazott új eszközöket. Figyelembe veszi mindenekelőtt a 2012. évi konvergenciaprogramok értékelését[3] és a makrogazdasági egyensúlyhiány esetén követendő eljárás riasztási mechanizmusa keretében készült jelentés megállapításait[4].

Konvergenciakritériumok

Annak vizsgálata, hogy a **nemzeti jogszabályok**, többek között a nemzeti központi bankok alapokmánya, **megfelelnek-e** az EUMSZ 130. cikkének, az összeegyeztethetőségre vonatkozó előírást tartalmazó 131. cikkének, valamint a KBER-alapokmánynak, magában foglalja a monetáris finanszírozás tilalma (123. cikk) és a kiváltságos hozzáférés tilalma (124. cikk) betartásának; a KBER célkitűzéseivel (127. cikk (1) bekezdés) és feladataival (127. cikk (2) bekezdés) való konzisztenciának, és egyéb, a központi bankoknak az euró bevezetésekor a KBER-be való integrációjához kapcsolódó szempontoknak az értékelését.

Az **árstabilitási kritérium** meghatározása az EUMSZ 140. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében szerepel: *„az árstabilitás magas fokának elérése […] olyan inflációs ráta esetén áll fenn, amely közel esik az árstabilitás tekintetében legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállaméhoz”*.

A konvergenciakritériumokról szóló jegyzőkönyv 1. cikke továbbá úgy rendelkezik, hogy „*az árstabilitási kritérium […] azt jelenti, hogy egy tagállam fenntartható árstabilitással és a vizsgálatot megelőző egy éves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos inflációs rátáját legfeljebb 1,5 százalékponttal meghaladó inflációs rátával rendelkezett. Az inflációt a fogyasztói árindex segítségével összehasonlítható alapon, a tagállami fogalommeghatározások közötti eltérések figyelembevételével kell meghatározni*”[5]. Az előírt fenntarthatóság miatt a kielégítő inflációs teljesítményt alapvetően nem az

[3] Megtalálható az alábbi weboldalon: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/convergence/programmes/2012_en.htm

[4] A gazdasági és pénzügyi válság fő tanulsága, hogy az EMU-t alátámasztó gazdasági kormányzási keretet tovább kell erősíteni a fenntarthatatlan makrogazdasági trendek kezelése céljából. A makrogazdasági egyensúlytalanságok megelőzésére és megszüntetésére irányuló új eljárás – a makrogazdasági egyensúlyhiányok esetén követendő eljárás – megfelel ennek az igénynek és az EMU irányítási struktúrájának megerősítésére irányuló jogszabálycsomag (a 2011 decemberében hatályba lépett ún. hatos csomag) egyik fő eleme volt.

[5] Az árstabilitási kritérium alkalmazásában az inflációt a 2494/95/EK tanácsi rendeletben meghatározott harmonizált fogyasztóiár-indexszel (HICP) mérik.

ideiglenes tényezők, hanem az inputköltségek és más, az árak alakulását strukturális szempontból befolyásoló tényezők alakítása révén kell elérni. Ezért a konvergencia vizsgálata magában foglalja az inflációs kilátásokra hatással lévő tényezők értékelését és figyelembe veszi a Bizottság legutóbbi inflációs előrejelzéseit is[6]. Ezzel összefüggésben a jelentés vizsgálja azt is, hogy az ország az elkövetkező hónapokban várhatóan megfelel-e majd a referenciaértéknek.

Az inflációs referenciaérték a számítások szerint 2012 márciusában 3,1%, a három legjobban teljesítő tagállam pedig Svédország, Írország és Szlovénia.

Az **államháztartásra vonatkozó konvergenciakritériumot** az EUMSZ 140. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése a következőképpen határozza meg: „*az állam pénzügyi helyzetének fenntarthatósága*; *ezt olyan költségvetési egyenleg elérése mutatja, amely nem rendelkezik a 126. cikk (6) bekezdése értelmében vett túlzott hiánnyal*”. A konvergenciakritériumokról szóló jegyzőkönyv 2. cikke továbbá megállapítja, hogy ez a kritérium azt jelenti, hogy „*a vizsgálat időpontjában a tagállam nem áll a Tanács által a túlzott hiány fennállásáról az említett Szerződés 126. cikke (6) bekezdésének értelmében hozott határozat hatálya alatt*”. Az európai monetáris unió gazdasági kormányzása átfogó fejlesztésének részeként 2011-ben megerősítették az államháztartásra vonatkozó másodlagos jogszabályokat, többek között a Stabilitási és Növekedési Paktumot módosító új rendeletekkel[7]. Az EUMSZ az **árfolyam-kritériumot** a 140. cikk (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében úgy határozza meg, mint „*az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa által előírt normál ingadozási sávok betartása legalább két évig anélkül, hogy az euróval szemben leértékelésre kerülne sor*”.

A konvergenciakritériumokról szóló jegyzőkönyv 3. cikke kimondja: *„(...) az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában történő részvételre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző legalább két éven keresztül komoly feszültségek nélkül az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa által előírt normál ingadozási sávokon belül maradt. Így különösen azt, hogy ugyanezen időszak alatt a tagállam saját kezdeményezésére nem értékelte le valutájának bilaterális középárfolyamát az euróval szemben*”[8].

---

6 A jelentés valamennyi inflációs előrejelzése és egyéb változói a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzéséből származnak. A Bizottság szolgálatai az előrejelzéseket a kielégítő mélységben ismert intézkedések figyelembevétele mellett, változatlan politikát feltételezve a külső változóknál szokásos feltételezésekre alapozzák. A referenciaérték előrejelzése jelentős bizonytalanságnak van kitéve, mivel számításának alapja az előrejelzési időszakban az árstabilitás szempontjából várhatóan a legjobb eredményt elérő három tagállam inflációs előrejelzése, ezáltal nagyobb a hiba lehetősége.

7 A 2011. december 13-án hatályba lépett a nemzeti költségvetési keretrendszerekre vonatkozó minimumkövetelményekről szóló irányelv, két új rendelet a makrogazdasági felügyeletről, és a Stabilitási és Növekedési Paktumot módosító három rendelet (a makrogazdasági felügyeletről szóló két rendelet egyike és a Stabilitási és Növekedési Paktumot módosító három rendelet egyike tartalmazza az euróövezeti tagállamokra vonatkozó új érvényesítési mechanizmusokat). Az adósságkritériumnak a túlzotthiány-eljárásba történő gyakorlati átültetése mellett a módosítások számos fontos újítást vezettek be a Stabilitási és Növekedési Paktumba, többek között az országspecifikus középtávú költségvetési célkitűzés irányába való előrelépés értékelését kiegészítő kiadási referenciaértéket.

8 Az árfolyam-kritérium teljesülésének értékelésénél a Bizottság megvizsgálja, hogy az árfolyam az ERM II középárfolyam közelében maradt-e, miközben a 2003. április 5-i athéni informális ECOFIN-Tanácsnak a csatlakozó országokról és az ERM2-ről szóló közös nyilatkozatával összhangban a felértékelés indokait is figyelembe veheti.

Az árfolyam-stabilitás értékeléséhez e jelentés a 2010. május 1. és 2012. április 30. közötti kétéves időszakot veszi figyelembe. Az árfolyam-stabilitási kritérium vizsgálatakor a Bizottság kiegészítő mutatók alakulását is figyelembe veszi, például a devizatartalékok alakulását és a rövid távú kamatokat, valamint a szakpolitikai intézkedések szerepét, többek között az árfolyam-stabilitás fenntartását célzó devizapiaci intervenciót. Az elemzés adott esetben figyelembe veszi továbbá a hivatalos külső finanszírozási megállapodások hatását, többek között azok volumenét, a támogatás összegét és profilját, valamint az esetleges szakpolitikai feltételektől való függőséget.

Az EUMSZ 140. cikke (1) bekezdése negyedik francia bekezdésének követelménye: „*az eltéréssel rendelkező tagállam által elért konvergencia és a tagállamnak az árfolyam-mechanizmusban való részvételének fenntarthatósága, ami a* ***hosszú távú kamatszintben*** *tükröződik*”. A konvergenciakritériumokról szóló jegyzőkönyv 4. cikke továbbá úgy rendelkezik, hogy „*a kamatokra vonatkozó konvergenciakritérium […] azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző egy éves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos nominális hosszú távú kamatát legfeljebb 2 százalékponttal meghaladó kamattal rendelkezett. A kamatokat a hosszú lejáratú államkötvények vagy azokkal összehasonlítható értékpapírok alapján, a tagállami fogalommeghatározások közötti eltérések figyelembevételével kell meghatározni*”. A jelenlegi helyzetben egyes tagállamok államkötvény-piacai súlyosan torzultak, aminek következtében hosszú távú kamatlábaik nem jelentenek alkalmazható viszonyítási értéket a konvergencia értékelése szempontjából. Ennek ismeretében az árstabilitás összefüggésében nem lenne megfelelő bevonni Írországnak, a legjobban teljesítő tagállamok egyikének a hosszú távú kamatlábát a hosszú távú kamatlábra vonatkozó kritérium referenciaértékének kiszámításába. Így a referenciaérték Svédország és Szlovénia hosszú távú kamatlábán alapul[9].

A számítások szerint 2012 márciusában a referencia-kamatláb 5,8 % volt.

Az EUMSZ 140. cikkének (1) bekezdése a gazdasági integráció és a konvergencia szempontjából fontos más tényezők vizsgálatát is előírja. Ilyen további tényező a pénzügyi és a termékpiaci integráció, a folyó fizetési mérleg alakulása, valamint a fajlagos munkaerőköltségek és más árindexek alakulása. Az utóbbiak az árstabilitás értékeléséhez tartoznak. A további tényezők fontos mutatók abban a tekintetben, hogy az adott tagállam euróövezetbe való integrációja nehézségek nélkül valósulna-e meg.

2. BULGÁRIA

A bolgár jogszabályok – különösen a bolgár nemzeti bankról (Bulgarska narodna banka – BNB) és az összeférhetetlenség megelőzéséről és feltárásáról szóló törvény – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség és hiányosságok állnak fenn a BNB függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma és a központi banknak a Központi

[9] A 2012. márciusi referenciaérték a következő módon került kiszámításra: Svédország és Szlovénia átlagos hosszú távú kamatlábainak (2,2 %, illetve 5,4 %) súlyozatlan átlaga. Ezzel szemben 2012 márciusában a hosszú távú kamatláb 12 havi átlaga Írországban 9,1 % volt. Írország 2010 decembere óta részese az EU/IMF pénzügyi támogatási programjának.

Bankok Európai Rendszerébe történő integrálódása területén a KBER-nek az EUMSZ 127. cikke (2) bekezdésében és a KBER/EKB alapokmány 3. cikkében megállapított feladatai tekintetében.

A 12 havi átlagos infláció Bulgáriában az Európai Unióhoz való 2007-es csatlakozás óta minden egyes konvergenciaértékeléskor meghaladta a referenciaértéket. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 2,7 %-ot tett ki, tehát a 3,1 %-os referenciaérték alatt volt. Az előrejelzés szerint a következő hónapokban is a referenciaérték alatt marad.

2009 végére az éves HICP-infláció a nyersanyagárak esése és az erős recesszió következtében nullához közeli szintre csökkent. A nyersanyagárak növekedése, a közvetett adók emelése és a még mindig jelentős bérnövekedés 2010-ben újra emelkedő pályára állította az inflációt. Az infláció 4,6 %-kal 2011 elején érte el a legmagasabb szintet, majd az említett két tényező hatásának megszűnésével 2011 végére újra 2 %-ra csökkent. 2012 márciusában az éves HICP-infláció 1,7%-on állt.

2012 során az infláció várhatóan némileg emelkedni fog, mivel érvényesül a nyersanyagárak év eleji növekedésének hatása és a magas nominálbér-emelkedés miatt a gyenge hazai kereslet ellenére növekednek a szolgáltatások árai. Ennek megfelelően a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az éves átlagos infláció 2012-ben 2,6 %, 2013-ban pedig 2,7 % lesz. Bulgária viszonylag alacsony árszínvonala (a 2010. évi euróövezeti átlag 49%-a) hosszú távon további jelentős árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Bulgária teljesíti az árstabilitási kritériumot.

2a. ábra: **Bulgária - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

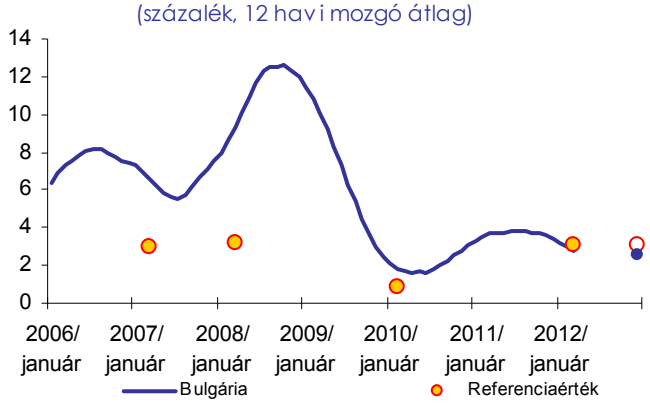

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a bulgáriai infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Bulgária jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló tanácsi határozat (a Tanács 2010. július 13-i határozata[10]) hatálya alá tartozik. A Tanács azt ajánlotta, hogy Bulgária 2011-re hiteles és fenntartható módon csökkentse a hiányt a GDP 3 %-a alá. Az államháztartási hiány a kiadások GDP-hez viszonyított kisebb aránya miatt a 2009. évi GDP 4,3 %-áról 2010-ben 3,1 %-ra csökkent. A hiány GDP-hez viszonyított aránya 2011-ben 2,1 % volt, és a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint – változatlan politikát feltételezve – 2012-ben tovább javul a GDP 1,9 %-ára,

10 2010/422/EU (HL L 199., 2010.7.31., 26. o.)

2013-ban pedig 1,7 %-ára, amit a közszektor bérköltségének és nyugdíjainak fenntartott befagyasztása, valamint a bevételek beszedésének élénkítését szolgáló intézkedések támogatnak. A bruttó államadósság aránya 2011-ben alacsony, a GDP 16,3%-a körüli maradt, de az előrejelzések szerint 2012-ben a GDP 17,6%-ára, 2013-ban pedig 18,5%-ára fog emelkedni.

Ezeket a fejleményeket és a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzését figyelembe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a túlzott hiányt sikerült hiteles és fenntartható módon a GDP 3 %-a alá csökkenteni. A Bizottság ezért ajánlja, hogy a Tanács helyezze hatályon kívül a Bulgáriában fennálló túlzott költségvetési hiányról szóló határozatot.

Ha a Tanács a túlzott költségvetési hiányról szóló határozat hatályon kívül helyezése mellett dönt, azzal **Bulgária teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot**.

2b. ábra: **Bulgária - az államháztartás egyenlege és az**

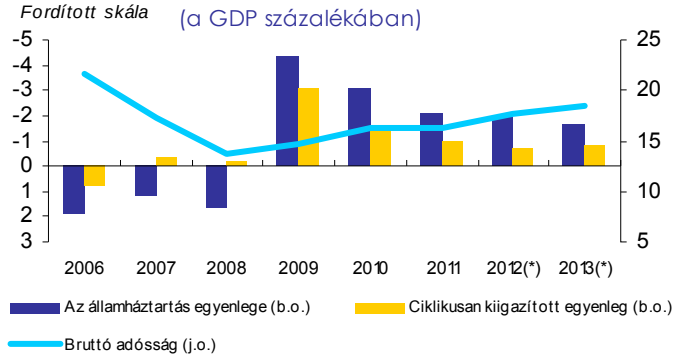

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A bolgár leva nem vesz részt az ERM II-ben. A bolgár nemzeti bank az árstabilitás elsődleges célkitűzését a valutatanácsi rendszer keretében rögzített árfolyam révén szándékozik elérni. Bulgária 1997. július 1-jén vezette be a rögzített árfolyamot, a bolgár levát először a német márkához, majd később az euróhoz kötötte. Egyéb mutatók, például a devizatartalékok és a rövid távú kamatok alakulása, azt jelzik, hogy a befektetők kockázatokkal kapcsolatos várakozásai Bulgáriával szemben 2009 óta általánosságban javultak. A rögzített árfolyam ellenálló képességét továbbra is alátámasztják a számottevő hivatalos tartalékok. A kétéves értékelési időszakban a bolgár leva a rögzített árfolyamnak megfelelően teljesen stabil maradt az euróhoz képest.

Bulgária nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatláb Bulgáriában a 2012 márciusa előtti egy évben 5,3% volt, ez az 5,8%-os referenciaérték alatt van. A 2010. eleji 7 % fölötti szintről fokozatosan csökkent és 2011 végére valamivel 5 % fölött volt. Az euróövezet irányadó hosszú lejáratú kötvényeihez viszonyított hozamkülönbözetek[11] volatilisek

[11] Az országoknak az euróövezet irányadó hosszú távú kötvényeihez viszonyított kamatkülönbözetét az Eurostat által a GMU konvergenciakritériuma keretében figyelembe vett kötvények hozamára vonatkozóan havonta közzétett adatokból („EMU convergence criterion bond yields") számítják ki. Az adatokat az EKB is közzéteszi, „a konvergencia értékelésének céljára kifejlesztett hosszú távú harmonizált kamatláb" megnevezés alatt.

voltak, de 2009 ősze és 2012 eleje között fokozatosan csökkentek, mivel a bolgár kötvényhozamok a globális pénzügyi feszültségek enyhülésének és az országkockázati felárak csökkenésének eredményeként estek. 2010 közepén átmenetileg újra nyomás nehezedett a bolgár hosszú lejáratú hozamokra, ami az euróövezet államadósság-válságára és a bolgár államháztartási statisztikák minőségével kapcsolatos aggályokra vezethető vissza.

Bulgária teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájára vonatkozó kritériumot.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Bulgária külső egyenlege – miután 2008-ig jelentős hiányt mutatott fel – 2010-re nagyjából kiegyensúlyozottá vált, majd 2011-ben a GDP körülbelül 2 %-át kitevő többletet mutatott fel. A javulás nagyrészt a kereskedelmi mérlegnek tudható be, mivel az alacsonyabb hazai kereslet miatt az import visszaesett, míg az export 2010-ben és 2011-ben dinamikusan nőtt. A banki ágazat nettó külső finanszírozásának csökkenése következtében a tőkemérlegre jelentős kiáramlás volt jellemző, amelyet a külföldi működőtőke folytatódó, bár a válság előttihez képest alacsonyabb szintű beáramlása részben ellensúlyozott. A bolgár gazdaság erős kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén jól integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Bulgária teljesítménye az euróövezeti tagállamok átlaga alatt marad. A belföldi pénzügyi szektor és az uniós pénzügyi rendszer integrációja jelentős, főként a bankrendszerre jellemző nagyarányú külföldi tulajdonnak köszönhetően. A riasztási mechanizmus keretében készült 2012. februári jelentés következtetéseivel összhangban Bulgária a makrogazdasági egyensúlytalanságok esetén követendő eljárással összefüggésben részletes felülvizsgálat hatálya alá tartozik.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Bulgária nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

3. A CSEH KÖZTÁRSASÁG

A Cseh Köztársaságban a jogszabályok – különösen a cseh nemzeti bankról (Česká národní banka – ČNB) szóló törvény – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ 131. cikkébe foglalt összeegyeztethetőségi előírásnak. Összeegyeztethetetlenség mindenekelőtt az alábbi területeken merül fel: a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma és a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában, tekintettel a KBER-nek az EUMSZ 127. cikkének (2) bekezdésében és a KBER/EKB-alapokmány 3. cikkében meghatározott feladataira. Emellett a ČNB-ről szóló törvényben is vannak hiányosságok a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma és a KBER-feladatok tekintetében.

A Cseh Köztársaságban a 12 havi átlagos infláció a legutóbbi, 2010.évi konvergenciaértékelés idején a referenciaérték alatt volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 2,7% volt, tehát a 3,1%-os referenciaérték

alatt maradt; az előrejelzés szerint a következő hónapokban a referenciaérték fölé emelkedik.

Az infláció az elmúlt években nagyjából az euróövezeti szinteknek megfelelően alakult. Az éves infláció erőteljesen esett és 2009-ben – amikor a cseh gazdaság recesszióba került – rövid időre negatívvá vált. Az infláció 2010-ben és 2011-ben a gyenge hazai kereslet közepette visszafogott maradt, miközben a hazai árakat nagyrészt az importárak alakulása irányította. Az általános infláció 2012 elején megugrott, főként a kedvezményes héakulcs emelkedése miatt.

Az utóbbi évekhez képest az infláció 2012-ben a héakulcs növekedése miatt várhatóan magasabb marad, bár a lanyha hazai kereslet és a fajlagos munkaerőköltségek kedvező alakulása idővel valószínűleg mérsékli az áremelkedést. Ennek alapján a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az éves HICP-infláció 2012-ben átlagosan 3,3 %, 2013-ban pedig 2,2 % lesz. A Cseh Köztársaság árszínvonala (a 2010. évi uniós átlag mintegy 72 %-a) hosszú távon bizonyos fokú árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

A Cseh Köztársaság nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

3a. ábra: **Cseh Köztársaság - Az inflációs kritérium teljesülése**
(százalék, 12 havi mozgó átlag

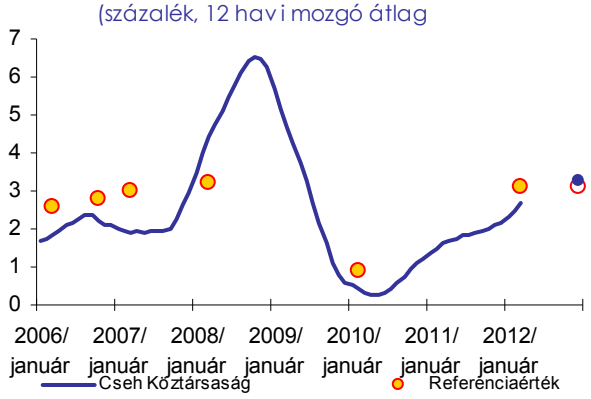

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a csehországi infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

A Cseh Köztársaság jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló tanácsi határozat (a Tanács 2009. december 2-i határozata[12]) hatálya alá tartozik. A Tanács azt ajánlotta a Cseh Köztársaságnak, hogy 2013-ra szüntesse meg a túlzott hiányt. A Cseh Köztársaság államháztartási hiánya 2009-ben elérte a legmagasabb szintet (a GDP 5,8 %-a), de a költségvetési konszolidációs erőfeszítések eredményeként 2010-ben és 2011-ben a GDP 4,8 %-ára, illetve 3,1 %-ára csökkent. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint – amely változatlan gazdaságpolitikát feltételez – a GDP-arányos hiány 2012-ben és 2013-ben a GDP 2,9 %-át, 2013-ban pedig 2,6 %-át teszi majd ki, míg az államadósság várhatóan a 2012. évi 43,9 %-ról 2013-ban a GDP 44,9 %-ára növekszik.

A Cseh Köztársaság nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

12 2010/284/EU (HL L 125., 2010.5.21., 36–37. o.)

3b. ábra: **Cseh Köztársaság - az államháztartás egyenlege és** (a GDP százalékában)

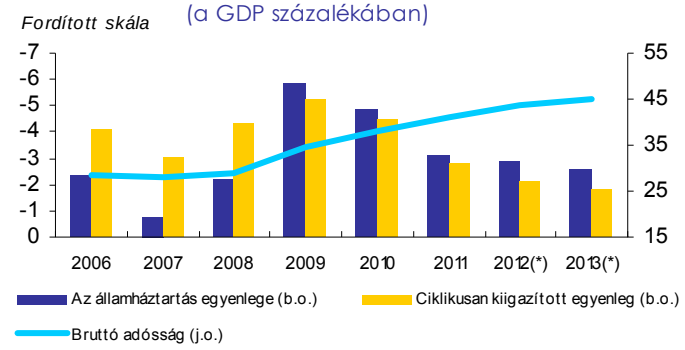

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése

Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A cseh korona nem vesz részt az ERM II-ben. A Cseh Köztársaság árfolyam-lebegtetési rendszert alkalmaz. Miután a cseh korona 2008 végén, a világméretű pénzügyi válság kibontakozásakor jelentősen gyengült, 2009 és 2011 közepe között az euróval szembeni árfolyama nagymértékben felértékelődött. A rövid távú kamatlábak euróhoz viszonyított különbözete 2009-ben és 2010-ben jelentős mértékben szűkült, majd 2011-ben az euróövezeti pénzügyi piacokon jelentkező feszültség következtében negatívvá vált. A korona 2011 második felében leértékelődött, de 2012 elején a gyengülés nagy részét behozta. A vizsgálati időszakot megelőző két évben a korona az euróval szemben 2,8 %-kal felértékelődött.

A Cseh Köztársaság nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatláb a Cseh Köztársaságban a 2012 márciusa előtti egy évben 3,5% volt, ez jóval az 5,8 %-os referenciaérték alatt van. Az átlagos hosszú távú kamatlábak a Cseh Köztársaságban a 2004. májusi EU-csatlakozás óta végzett valamennyi konvergenciaértékelés idején a referenciaérték alatt voltak. A világpiac feszültségei hatására az euróövezet irányadó hosszú lejáratú kötvényeihez viszonyított hozamkülönbözet 2008 végén és 2009 első felében jelentősen nőtt, de más, eltéréssel rendelkező tagállamokhoz képest a különbözet kevésbé számottevő. 2009 és 2012 eleje között nagymértékben estek a cseh államkötvények hosszú távú hozamai, főként a központi bank által alkalmazott kamatok csökkentésének, valamint az ország viszonylag erős gazdasági alapjainak köszönhetően.

A Cseh Köztársaság teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint a termék- és pénzügyi piacok integrációját. 2008–2011 között az átlagos külső hiány a GDP 2 %-a körüli szinten mérsékelt maradt; a külkereskedelmi mérleg többletének növekedését ellensúlyozta a nettó jövedelemkiáramlás erősödése, aminek hátterében a külföldi működőtőke által realizált jelentős profit kiáramlása állt. A cseh gazdaság erős kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy a Cseh Köztársaság teljesítménye az euróövezeti tagállamok átlaga alatt marad. A belföldi

pénzügyi szektor és az uniós pénzügyi rendszer integrációja jelentős, különösen az erős bankközi kapcsolatok révén.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Cseh Köztársaság nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

4. LETTORSZÁG

Lettországban a jogszabályok – különösen a lett nemzeti bankról (Latvijas Banka) szóló törvény – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség mindenekelőtt az alábbi területeken merül fel: a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma és a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában a KBER-nek az EUMSZ 127. cikkének (2) bekezdésében és a KBER/EKB-alapokmány 3. cikkében meghatározott feladataival összefüggésben. Emellett hiányosságok vannak a központi bank függetlensége és a KBER-feladatok tekintetében.

Lettországban a 12 havi átlagos inflációs ráta a legutóbbi, 2010. évi konvergenciajelentés idején a referenciaérték alatt volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 4,1% volt, tehát meghaladta a 3,1%-os referenciaértéket, és az előrejelzés szerint a következő hónapokban a referenciaérték alá csökken.

Miután az éves HICP-infláció 2008-ban 15,3 %-kal elérte a legmagasabb szintet, a nominálbérek jelentős kiigazítása és az importárak korrekciója 2009 októbere és 2010 novembere között negatív általános inflációhoz vezetett. A ciklus megfordulásával és a nyersanyagárak újabb világméretű sokkja következtében, valamint a közvetett adók emelése hatására az átlagos infláció a 2010-es -1,2 %-ról 2011-ben 4,2 %-ra emelkedett. 2012 márciusában az átmeneti tényezők hatásának gyengülésével az éves infláció 3,2 %-ra mérséklődött.

A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint a gazdaság élénkülésének megtorpanása és a 2011. évi közvetettadó-emelések hatásának megszűnése következtében a HICP-infláció 2012-ben várhatóan átlagosan 2,6 %-ra csökken. Az előrejelzés szerint 2013-ban a viszonylag gyenge hazai kereslet következtében tovább esik, átlagosan 2,1 %-ra. Lettország árszínvonala (2010-ben az euróövezeti átlag közel 70 %-a) hosszú távon bizonyos fokú további árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Lettország nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

4a. ábra: **Lettország - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

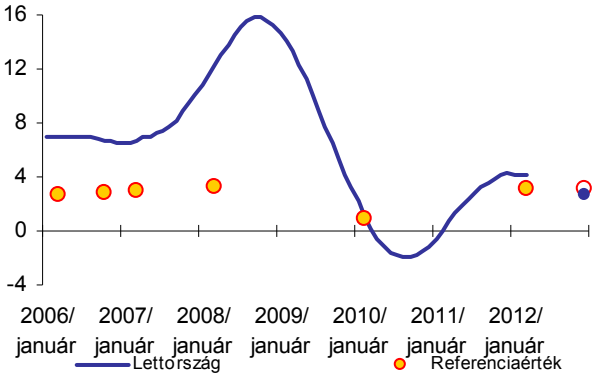

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a lettországi infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Lettország jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló határozat (a Tanács 2009. július 7-i határozata[13]) hatálya alá tartozik. A Tanács azt ajánlotta Lettországnak, hogy 2012-re szüntesse meg a túlzott hiányt. A lett államháztartási hiány 2010-ben elérte a GDP 8,2 %-át, majd 2011-ben a jelentős konszolidációs erőfeszítések eredményeként a GDP 3,5 %-ára esett vissza. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint – változatlan politikát feltételezve – a hiány GDP-hez viszonyított aránya 2012-ben és 2013-ban egyaránt tovább mérséklődik 2,1 %-ra. A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2011-ben 42,6 %-ra csökkent, de az előrejelzés szerint 2013 végére a GDP 44,7 %-ára növekszik.

Lettország nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

4b. ábra: **Lettország - az államháztartás egyenlege és az államadósság**
Fordított skála (a GDP százalékában)

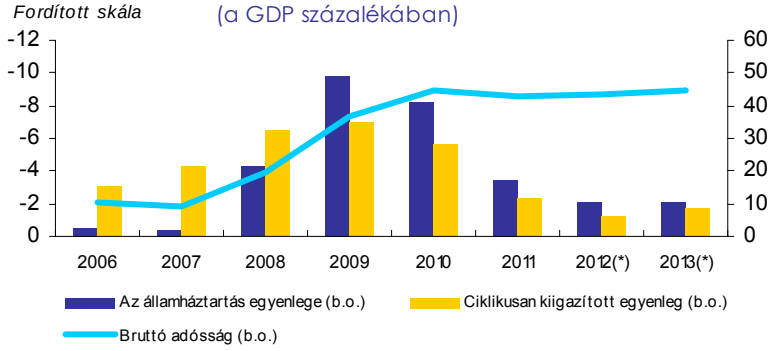

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A lett lat 2005. május 2. óta, vagyis e jelentés elfogadásának időpontjában már több mint hét éve részt vesz az ERM II-ben. Az ERM II-be történő belépéskor Lettország egyoldalú kötelezettséget vállalt arra, hogy a lat árfolyamát a középárfolyamhoz képest ± 1 %-os lebegtetési sávban tartja. A jelen értékelést megelőző két évben a lat árfolyama nem tért el ± 1 %-nál nagyobb mértékben a középárfolyamától és súlyos feszültségek nem léptek fel, bár a lat kereskedelme nagyrészt a lebegtetési sáv alsó határának közelében folyt. Az árfolyam 2011 elején, majd 2011 végétől még

13 2009/591/EK (HL L 202., 2009.8.4., 50. o.)

jelentősebben a sáv felső részébe került, amikor a lett államkincstár módosította devizaalapjainak átváltási gyakorlatát, és ezáltal megnövekedett a lat iránti piaci kereslet. Az egyéb mutatók, mint a devizatartalékok és a rövid távú kamatlábak alakulása, nem jeleznek az árfolyamra ható lényeges feszültségeket. Az IMF és az EU pénzügyi támogatási programja keretében az utolsó folyósításokra 2010 augusztusában és októberében került sor. 2011 júniusában Lettország sikeresen visszatért a nemzetközi kötvénypiacra, ezt követően 2012 februárjában egy másik jelentős kibocsátásra került sor, ami a piaci finanszírozáshoz való jó hozzáférést jelzi.

Lettország teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatláb Lettországban a 2012 márciusa előtti egy évben az 5,8%-os referenciaértéken volt. A 2010-es konvergenciajelentés idején az átlagos hosszú távú kamatláb Lettországban meghaladta a referenciaértéket, de a 2010. eleji csaknem 13 %-ról erősen csökkent és 2010 végére 6 % alá került. Lettországban a hosszú távú kamatlábaknak az euróövezet irányadó hosszú lejáratú kötvényeihez viszonyított különbözete 2010-ben jelentősen szűkült, mivel a valutakosár iránti bizalom újra megerősödött, megmutatkoztak a költségvetési konszolidáció eredményei és a támogatási programból származó források átváltása növelte a lat likviditását. Az államkincstár 2011 első felében néhány kisebb kibocsátással visszatért a tízéves lejáratú hazai kötvények piacára, és ezeknek a kötvényeknek a hozamai meglehetősen ellenállónak mutatkoztak a nemzetközi pénzügyi piacok 2011. végi zavaraival szemben.

Lettország teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. A külső egyenleg 2008–2009-ben jelentős hiány után a fellendülés éveiben többletbe fordult át és 2009-ben a GDP körülbelül 11 %-át érte el, ez a többlet 2010-ben a GDP 4,9 %-ára, majd 2011-ben 0,9 %-ára csökkent. A külső egyenleg két legfontosabb mozgatórugója a kereskedelmi hiány és a jövedelemmérleg volt. A tőkemérlegben a külföldi működőtőke egyenlege 2009-től fokozatosan javult, de a banki ágazat nettó külső finanszírozásának visszafizetése még 2011-ben is folytatódott. A Lettországnak 2008 végén nyújtott EU-IMF fizetésimérleg-támogatási program 2012 januárjában sikeresen lezárult. Az ország a program keretében rendelkezésre álló 7,5 milliárd EUR-ból összesen körülbelül csak mintegy 4,5 milliárd EUR-t vett igénybe. Lettország –bízva szakpolitikájában és a piaci finanszírozáshoz való visszatérésre alapozva – nem kérte további támogatás nyújtását.

A lett gazdaság kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Lettország teljesítménye nagyjából megfelel az euróövezeti tagállamok átlagának. A belföldi pénzügyi szektor és az uniós pénzügyi rendszer integrációja jelentős, főként a bankrendszerre jellemző nagyarányú külföldi tulajdonnak köszönhetően.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Lettország nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

5. LITVÁNIA

Litvánia jogszabályai egy hiányosságtól eltekintve **összeegyeztethetők** az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel és a KBER/EKB-alapokmánnyal. A kivétel a központi bank függetlensége tekintetében áll fenn: az állami számvevőszékről szóló törvény 14. cikkének (4) bekezdését teljes mértékben összhangba kell hozni a KBER/EKB-alapokmány 27. cikkének (1) bekezdésével.

A 12 havi átlagos infláció Litvániában 2006 óta a konvergencia értékelésének valamennyi időpontjában a referenciaérték fölött volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 4,2% volt, tehát meghaladta a 3,1%-os referenciaértéket, és az előrejelzés szerint a következő hónapokban megközelíti azt.

Az éves HICP-infláció 2008 közepén 12 % fölé került és ezzel elérte a legmagasabb szintet, majd 2009-ben, amikor a gazdaság recesszióba fordult, gyorsan csökkent. Miután 2010 elején az árszínvonal az előző évhez viszonyítva csekély mértékben csökkent, az éves infláció fokozatosan növekedett és 2011 májusában elérte az 5 % körüli szintet, főként a nyersanyagárak jelentős emelkedése következtében. Ezt követően nagyrészt az élelmiszerárak alacsonyabb inflációja miatt lassan csökkent és 2011 végére 4 % alá került. Az éves infláció 2012 elején nagyjából stabilizálódott.

A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az infláció 2012-ben és 2013-ban – a kibocsátás növekedésének lassúbb ütemét és a munkanélküliség magasabb szintjét tükrözve – várhatóan körülbelül 3 %-ra csökken. Litvánia viszonylag alacsony árszínvonala (a 2010. évi uniós átlag körülbelül 62%-a) hosszú távon további árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Litvánia nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

5a. ábra: **Litvánia - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

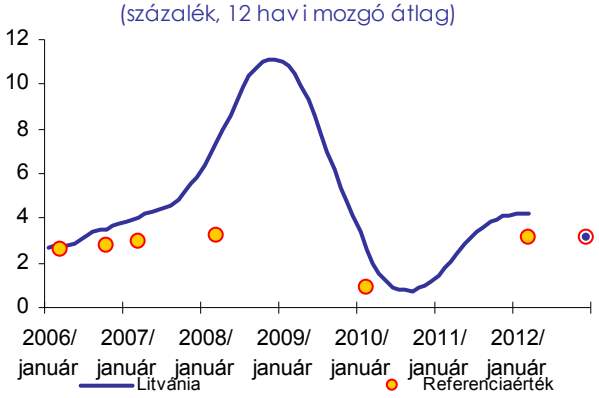

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a litvániai infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Litvánia jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló határozat (a Tanács 2009. július 7-i határozata[14]) hatálya alá tartozik. A Tanács 2010 februárjában azt ajánlotta Litvániának, hogy 2012-re szüntesse meg a túlzott hiányt. Az államháztartási hiány a

[14] 2009/588/EK (HL L 202., 2009.8.4., 44–45. o.)

további költségvetési konszolidációs erőfeszítések eredményeként a GDP 2010-es 7,2 %-áról 2011-ben 5,5 %-ra csökkent. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos hiány a 2012. évi költségvetés alapján – változatlan politikát feltételezve – 2012-ben 3,2%, 2013-ban pedig 3% lesz. A bruttó államadósság várhatóan a 2011. évi 38,5%-ról növekedni kezd és 2013-ban eléri a GDP csaknem 41 %-át.

Litvánia nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

5b. ábra: **Litvánia - az államháztartás egyenlege és az államadósság**

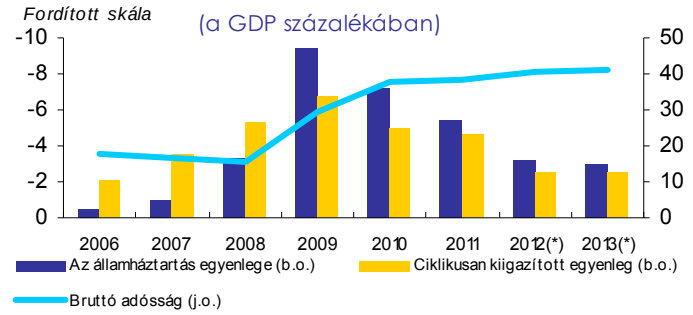

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése

Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

Litvánia 2004. június 28. óta, vagyis e jelentés elfogadásának időpontjában már közel nyolc éve részt vesz az ERM II-ben. Az ERM II-be történő belépéskor a hatóságok egyoldalú kötelezettséget vállaltak arra, hogy a mechanizmusban fenntartják a meglévő, valutatanácsi rendszer keretében rögzített árfolyamot. A valutatanácsi rendszer keretében rögzített árfolyamot továbbra is megfelelően támogatják a hivatalos tartalékok. A rövid távú kamatok euróövezethez viszonyított különbözete 2011 eleje óta 50 bázispont alatt maradt. A kétéves vizsgálati időszakban a litas nem tért el a középárfolyamtól, és nem léptek fel súlyos feszültségek.

Litvánia teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatlábak Litvániában a legutóbbi, 2010. évi konvergenciajelentés idején meghaladták a referenciaértéket. A 2012 márciusa előtti egy évben az átlag 5,2 % volt, így alatta maradt az 5,8 %-os referenciaértéknek. A hosszú távú kamatlábak 2010 márciusától 2011 végéig valamivel meghaladták az 5 %-ot, majd csekély mértékben növekedtek. A konvergenciavizsgálatkor figyelembe vett hosszú távú kamatlábat azonban csak óvatosan szabad értelmezni, mivel egyetlen, viszonylag rövid, körülbelül hatéves hátralévő futamidejű irányadó államkötvény másodlagos piaci hozamát tükrözi, miközben a litván piac likviditása rendkívül alacsony.

Litvánia teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Miután 2009-ben jelentős többletet mutatott fel, Litvánia külső egyenlege 2010-ben és 2011-ben újra romlott, tükrözve a folyó fizetési mérleg egyenlegének romlását, miközben a

tőkemérleg többlete az uniós alapok nagyobb mértékű felhasználásának köszönhetően tovább növekedett. Ugyanakkor 2010-ben és 2011-ben Litvániának sikerült növelnie a nettó külföldi működőtőke-beáramlást. A litván gazdaság kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Litvánia teljesítménye nagyjából megfelel az euróövezeti tagállamok átlagának. A litván pénzügyi szektor jól integrálódott az uniós pénzügyi rendszerbe, ezt a külföldi tulajdonú bankok nagy aránya is jelzi.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Litvánia nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

6. MAGYARORSZÁG

A jelenleg hatályos magyar jogszabályok – különösen a Magyar Nemzeti Bankról (MNB) szóló törvény és az Alaptörvény átmeneti rendelkezései – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség mindenekelőtt az alábbi területeken merül fel: az MNB függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma és a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában a KBER-nek az EUMSZ 127. cikkének (2) bekezdésében és a KBER/EKB-alapokmány 3. cikkében meghatározott feladataival összefüggésben. Emellett az MNB-ről szóló törvényben további hiányosságok is vannak a központi bank függetlensége és az MNB-nek a KBER-be való integrációja tekintetében. A kormány által 2012. március 7-én az EKB-nak véleményezésre előterjesztett törvénytervezet, elfogadása esetén, megszünteti a központi bank függetlenségével összefüggő összeegyeztethetetlenséget.

A 12 havi átlagos infláció Magyarországon az EU-csatlakozás óta valamennyi konvergenciajelentés időpontjában a referenciaérték fölött volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 4,3% volt, tehát meghaladta a 3,1%-os referenciaértéket, és az előrejelzés szerint a következő hónapokban jóval a referenciaérték fölé kerül.

Az éves HICP-infláció 2010 januárjában 6 % fölött volt és ezzel elérte a legmagasabb szintet, ami a közvetett adók 2009-ben elfogadott emelésének és a gyengébb árfolyam érvényesülésének a következménye. Jelentős volatilitás közepette a fogyasztóiár-infláció nagyrészt csökkenő trendet mutatott és 2011 júliusában az egyszeri intézkedések inflációs hatásának megszűnésével és az árfolyam erősödésével körülbelül 3 %-ra csökkent. Az éves infláció 2011 második felében újra emelkedett, ennek hátterében főleg az energiaárakban bekövetkező, a magasabb nyersanyagárakat és a gyengébb árfolyamot tükröző emelkedés állt. 2012 elején a közvetett adók újabb emelése a fogyasztói árak további megugrását eredményezte.

A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az infláció 2012-ben várhatóan 5 % fölé emelkedik, majd 2013-ban valamivel 4 % alá csökken, főként a közvetettadó-emelések inflációhoz való hozzájárulásának változását tükrözve. Magyarország viszonylag alacsony árszínvonala (a 2010. évi euróövezeti átlag

körülbelül 62 %-a) hosszú távon további árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Magyarország nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

6a. ábra: **Magyarország - Az inflációs kritérium teljesülése 2006**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

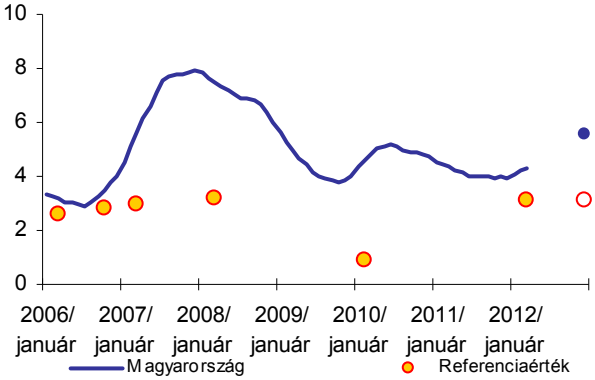

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a magyarországi infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Magyarország jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló határozat (a Tanács 2004. július 5-i határozata[15]) hatálya alá tartozik. A Tanács 2009-ben azt ajánlotta Magyarországnak, hogy 2011-re szüntesse meg a túlzott hiányt. 2012 januárjában a Tanács megállapította, hogy ajánlásaira reagálva Magyarország nem tett eredményes intézkedéseket a 2009. évi tanácsi ajánlás nyomán, mivel a GDP 3 %-át kitevő referenciaértéknek való megfelelés 2011-ben nem strukturális és nem fenntartható korrekción alapult. 2012 márciusában a Tanács elfogadta a 126. cikk (7) bekezdése szerinti, Magyarországnak címzett új (ötödik) tanácsi ajánlást, és az ajánlás be nem tartásáról szóló januári határozat alapján részlegesen felfüggesztette az uniós Kohéziós Alap 2013. évi kötelezettségvállalásait (mintegy 0,5 milliárd EUR). Az államháztartási hiány, miután 2010-ben elérte a GDP 4,2 %-át, 2011-ben a GDP 4,3 %-át jelentő többletbe fordult át, jelentős egyszeri intézkedéseknek köszönhetően, amelyek nélkül a hiány meghaladta volna a GDP 5 %-át; a becslések szerint 2011-ben megmaradt a strukturális egyenlegnek a GDP 4 %-át meghaladó hiánya. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint a hiány GDP-hez viszonyított aránya – változatlan politikát feltételezve – 2012-ben 2,5 %, 2013-ban pedig 2,9 % lesz. Az államadósság a GDP 2011-es 80,6 %-áról 2013-ban várhatóan a GDP 78 %-ára csökken.

Magyarország nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

[15] 2004/918/EK (HL L 389., 2004.12.30., 27. o.)

6b. ábra: **Magyarország - az államháztartás egyenlege és az államadósság**

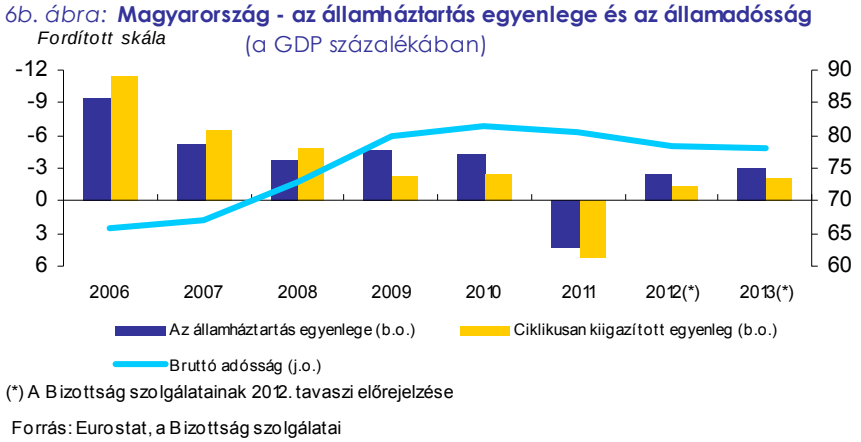

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése

Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A magyar forint nem vesz részt az ERM II-ben. 2008 februárjában Magyarország lebegő árfolyamrendszert vezetett be, megszüntetve az euróhoz való egyoldalú (±15 %-os intervenciós sávú) rögzítést. A forint euróval szembeni árfolyama az utóbbi években jelentős volatilitást mutat. Miután a 2009 augusztusa és 2010 áprilisa közötti időszakban viszonylagos stabilitás volt jellemző az EU-IMF fizetésimérleg-támogatási programnak köszönhetően, a forint 2010 májusában erősen leértékelődött és a nyár folyamán gyenge maradt. Ezt enyhe felértékelődés követte 2010 szeptemberétől 2011 áprilisáig, majd az árfolyam a következő három hónapban nagyjából stabilizálódott. 2011 második felében, amikor az euróövezet egyre erősödő pénzügypiaci feszültségei már a közép- és kelet-európai devizapiacokra is negatív hatást gyakoroltak, a forint az euróhoz képest mintegy 12 %-kal leértékelődött, amihez egyes, ellentmondásos hazai gazdaságpolitikai intézkedések is hozzájárultak, például a devizalapú jelzáloghitelek rögzített árfolyamon történő végtörlesztésének lehetősége. A forint a gyengülés egy részét 2012 elején behozta, a globális kockázatvállalási kedv megerősödésének, és az azzal kapcsolatos várakozásoknak köszönhetően, hogy belátható időn belül megállapodás születik az EU és az IMF által nyújtandó elővigyázatossági fizetésimérleg-támogatásról. A kétéves vizsgálati időszakban a forint az euróval szemben 6,5 %-kal értékelődött le.

Magyarország nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatlábak Magyarországon az EU-csatlakozás óta valamennyi konvergenciajelentés idején a referenciaérték felett voltak, tükrözve a gyenge makrogazdasági alapok miatti magas kockázati felárat. Az átlagos hosszú távú kamatláb a 2012 márciusa előtti egy évben 8,0% volt, vagyis jóval meghaladta az 5,8%-os referenciaértéket. 2009 szeptembere és 2011 szeptembere között a hosszú távú kamatlábak nagyrészt 6,5 % és 8 % között mozogtak. Ezután meredeken emelkedni kezdtek és 2012 januárjában meghaladták a 9 %-ot, mivel a magyar kormány által elfogadott számos ellentmondásos szakpolitikai intézkedés felerősítette a befektetők aggályait az ország pénzügyi stabilitását illetően.

Magyarország nem teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Magyarország külső egyenlege, miután 2009-ben többletbe fordult át, 2010-ben és 2011-ben tovább

javult. A folytatódó korrekciót a hazai kereslet esése és az import növekedésének lefékeződése irányította, erős exportteljesítménnyel, valamint az uniós alapok nagyobb mértékű felhasználásával összekapcsolódva. A nettó külföldi tőke-beáramlás 2010-ben viszonylag alacsony maradt, majd 2011-ben teljesen megszűnt, mivel a belföldi jogalanyok nagyobb mértékű közvetlen külföldi befektetései ellensúlyozták a Magyarországon megnövekedett külföldi közvetlen befektetéseket. Az EU és az IMF által 2008-ban Magyarországnak nyújtott fizetésimérleg-támogatás 2010-ben megszűnt, úgy, hogy 2009 közepe után nem történt folyósítás az előzetes hivatalos finanszírozási keret terhére. Mindazonáltal Magyarország a pénzügyi piac romló helyzete közepette 2011 novemberében elővigyázatossági fizetésimérleg-támogatást kért az EU-tól és az IMF-től. A jelentés lezárásának időpontjáig nem született megállapodás az esetleges támogatásról. A riasztási mechanizmus keretében készült 2012. februári jelentés következtetéseivel összhangban Magyarország a makrogazdasági egyensúlytalanságok esetén követendő eljárással összefüggésben részletes vizsgálat hatálya alá tartozik.

A magyar gazdaság erős kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Magyarország teljesítménye az euróövezeti tagállamok átlaga alatt marad. Különösen rosszak az eredményei a jogi és szabályozási keret tekintetében, ami a gyakori és időnként ad-hoc módosítások következtében összetett és bizonytalan. A magyar pénzügyi szektor jól integrálódott az uniós pénzügyi rendszerbe, ezt a külföldi tulajdonú bankok nagy aránya is jelzi.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Magyarország nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

7. LENGYELORSZÁG

A lengyel jogszabályok – különösen a lengyel nemzeti bankról (Narodowy Bank Polski – NBP) szóló törvény és a Lengyel Köztársaság alkotmánya – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség merül fel az alábbi területeken: a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma, valamint a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában. Emellett az NBP-ről szóló törvényben is vannak hiányosságok a központi bank függetlensége, és az NBP KBER-be való integrációja tekintetében az euró bevezetésének időpontjában.

A 12 havi átlagos infláció Lengyelországban a legutóbbi, 2010. évi konvergenciajelentés időpontjában a referenciaérték fölött volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusáig tartó 12 hónapban 4,0 %, a 3,1%-os referenciaértéknél jóval magasabb volt, és az elkövetkező hónapokban valószínűleg a referenciaérték fölött marad.

Az éves HICP-infláció 2009 közepe és 2010 közepe között fokozatosan csökkent 4,5 %-ról 2 % alá, főleg az élelmiszerek és a szolgáltatások árainak kisebb emelkedése következtében. Ezután a növekvő nyersanyagárak és a héakulcs 2011 januárjától hatályos emelése miatt az infláció újra emelkedni kezdett, majd nagyrészt

a feldolgozatlan élelmiszerek árának kedvező alakulása következtében 2011 májusa és szeptembere között átmenetileg csökkent, az árfolyam 2011. végi jelentős gyengülése 2011 decemberében 4,5 %-ra hajtotta fel az éves inflációt, amely főleg a kedvező bázishatásnak köszönhetően 2012 elején valamelyest csökkent.

A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az infláció 2012-ben várhatóan 3,7 %-ra, majd 2013-ban 2,9 %-ra csökken, mivel nagyrészt megszűnik a 2011-ben hatályos egyszeri intézkedések inflációs hatása, miközben a kibocsátás növekedése valószínűleg visszaesik. Lengyelország viszonylag alacsony árszínvonala (a 2010. évi euróövezeti átlag csaknem 60%-a) hosszú távon további árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Lengyelország nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

7a. ábra: ***Lengyelország - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta***
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

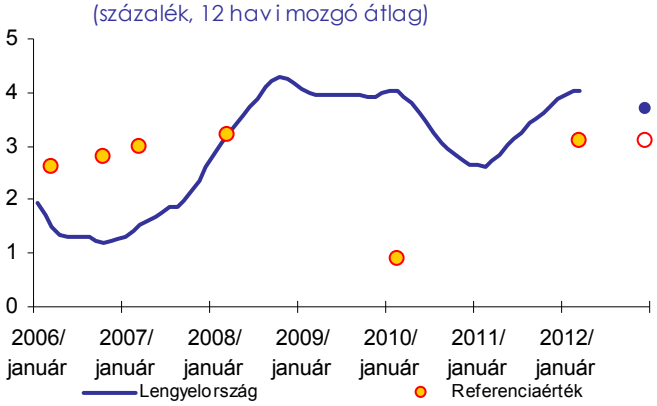

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a lengyelországi inflációt 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Lengyelország jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló tanácsi határozat (a Tanács 2009. július 7-i határozata[16]) hatálya alá tartozik. A Tanács azt ajánlotta Lengyelországnak, hogy 2012-re szüntesse meg a túlzott hiányt. Az államháztartási hiány a GDP 2010-es 7,8 %-áról 2011-ben a GDP 5,1%-ára csökkent. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint a hiány GDP-hez viszonyított aránya – változatlan politikát feltételezve – 2012-ben 3,0%, 2013-ban pedig 2,5% lesz. A reál-GDP magas átlagos növekedése ellenére a bruttó államadósság 2011-ben a GDP 56,3%-ára nőtt, de az előrejelzések szerint 2013-ban a GDP 54 %-a alá csökken.

Lengyelország nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

16 2009/589/EK (HL L 202., 2009.8.4., 46. o.)

7b. ábra: **Lengyelország - az államháztartás egyenlege és az államadósság**

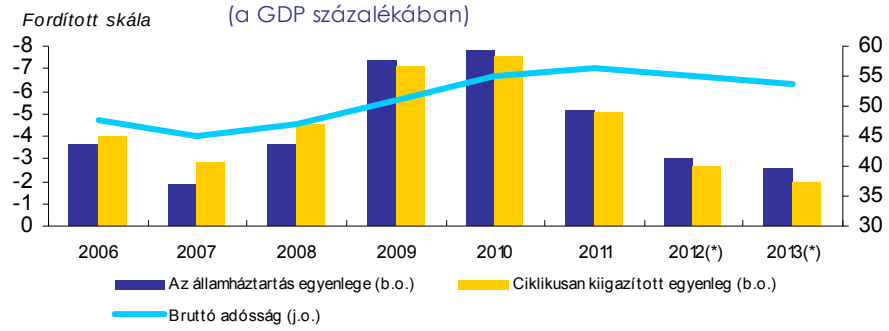

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése

Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A lengyel zloty nem vesz részt az ERM II-ben, 2000 áprilisa óta Lengyelország árfolyam-lebegtetési rendszert működtet. A zloty euróval szembeni árfolyama az utóbbi időben viszonylag nagy volatilitást mutatott. 2010 eleje és 2011 közepe között a zloty árfolyama viszonylag széles tartományban, 3,85 és 4,15 PLN/EUR között mozgott. 2011 augusztusában az euróövezet egyre erősödő pénzügypiaci feszültségei már a közép-és kelet-európai devizapiacokra is negatív hatást gyakoroltak. Ennek következtében 2011 júliusa és decembere között mintegy 11 %-kal meggyengült a zloty árfolyama az euróval szemben, 2012 elején azonban részben visszanyerte erejét. A kétéves vizsgálati időszakban a zloty az euróval szemben 6,1 %-kal értékelődött le.

Lengyelország nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatlábak Lengyelországban a legutóbbi, 2010. évi konvergenciajelentés idején meghaladták a referenciaértéket. Az átlagos hosszú távú kamatláb a 2012 márciusa előtti egy évben 5,8 % volt, ez megfelel az 5,8%-os referenciaértéknek. A hosszú távú kamatlábak a 2010. eleji 6 % fölötti szintről a hazai infláció jelentős csökkenését tükrözve 2010 szeptemberére 5,5 % alá csökkentek. 2011 elejére a monetáris politika fokozatos szigorítása közepette újra 6 % fölé emelkedtek. A hosszú távú kamatlábak 2011 közepére ismét 6 % alá estek vissza, majd 2012 elején az országgal szembeni befektetői bizalom javulásának köszönhetően 5,5 % alá süllyedtek.

Lengyelország teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Lengyelország külső egyenlege – bár deficites maradt – 2009-ben lényegesen javult. Bár az egyenleg a folyó fizetési mérleg hiányának emelkedése miatt 2010-ben némileg romlott, 2011-ben újra javult, mivel a tőkemérleg többlete gyorsan növekedett, amit az uniós alapok nagyobb mértékű felhasználása indukált, ellensúlyozva a folyó fizetési mérleg egyenlegének további romlását. A külföldi közvetlen befektetések nettó beáramlása 2010-ben jelentősen visszaesett, főként a csekélyebb mértékű lengyelországi közvetlen befektetések következtében, majd 2011-ben újra javult, 40 %-kal csökkentve a folyó fizetési mérleg hiányát. A lengyel gazdaság kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU

gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Lengyelország teljesítménye az euróövezeti tagállamok átlaga alatt marad. A lengyel pénzügyi szektor jól integrálódott az uniós pénzügyi rendszerbe, ezt a külföldi tulajdonú bankok nagy aránya is jelzi.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Lengyelország nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

8. ROMÁNIA

Romániában a jogszabályok – különösen a román nemzeti bankról (Banca Națională a României – BNR) szóló törvény – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség merül fel az alábbi területeken: a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma, valamint a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában. Emellett a BNR-ről szóló törvényben további hiányosságok is vannak a központi bank függetlensége, és a BNR KBER-be való integrációja tekintetében az euró bevezetésének időpontjában.

A 12 havi átlagos infláció Romániában az Európai Unióhoz való 2007-es csatlakozás óta minden egyes konvergenciajelentés idején a referenciaérték fölött volt. Az átlagos inflációs ráta a 2012 márciusát megelőző 12 hónapban 4,6 % volt, tehát jóval meghaladta a 3,1 %-os referenciaértéket, és az előrejelzés szerint a következő hónapokban megközelíti azt.

Romániában az inflációs ráta az elmúlt években volatilis és hosszú időszakokon keresztül magas volt. 2009-ben az éves infláció az éles gazdasági visszaesés ellenére magas maradt, aminek hátterében a jövedéki adók emelése és a szolgáltatások tekintetében tartósan magas infláció áll. 2010 második felében az infláció az általános héakulcs 5 százalékpontos emelkedése miatt jelentősen megemelkedett, majd 2011 második felében élesen esett és átlagosan 3,8 % volt. Ez többek között a héához kapcsolódó bázishatást, valamint a kivételesen jó mezőgazdasági termésnek köszönhetően csökkenő élelmiszerárakat tükrözte.

Az elmúlt évekhez képest az infláció 2012-ben és 2013-ban várhatóan alacsonyabb marad a gyenge hazai kereslet és a szabályozott árak feltételezett mérsékelt növekedése közepette. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az éves HICP-infláció 2012-ben átlagosan 3,1 %, 2013-ban pedig 3,4 % lesz. Románia viszonylag alacsony árszínvonala (a 2010. évi euróövezeti átlag körülbelül 56%-a) hosszú távon további árszínvonal-konvergencia lehetőségére enged következtetni.

Románia nem teljesíti az árstabilitási kritériumot.

8a. ábra: **Románia - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

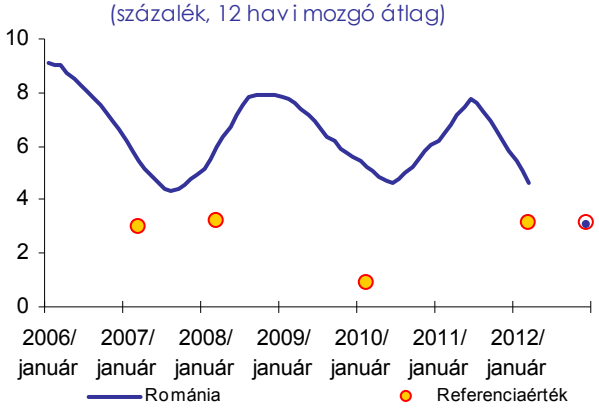

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a romániai infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Románia jelenleg túlzott hiány fennállásáról szóló tanácsi határozat (a Tanács 2009. július 7-i határozata[17]) hatálya alá tartozik. A Tanács 2010 februárjában azt ajánlotta Romániának, hogy 2012-re szüntesse meg a túlzott hiányt. Románia államháztartási hiánya 2009-ben elérte a legmagasabb szintet (a GDP 9,0%-a), de a költségvetési konszolidációs erőfeszítések eredményeként 2010-ben és 2011-ben a GDP 6,8 %-ára, illetve 5,2 %-ára csökkent. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint – amely változatlan politikát feltételez – a hiány GDP-hez viszonyított aránya 2012-ben 2,8 %-ot, 2013-ban pedig 2,2 %-ot teszi majd ki, míg az államadósság 2012-ben és 2013-ban várhatóan 34,6 %-on stabilizálódik.

Románia nem teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

8b. ábra: **Románia - az államháztartás egyenlege és az államadósság**
Fordított skála
(a GDP százalékában)

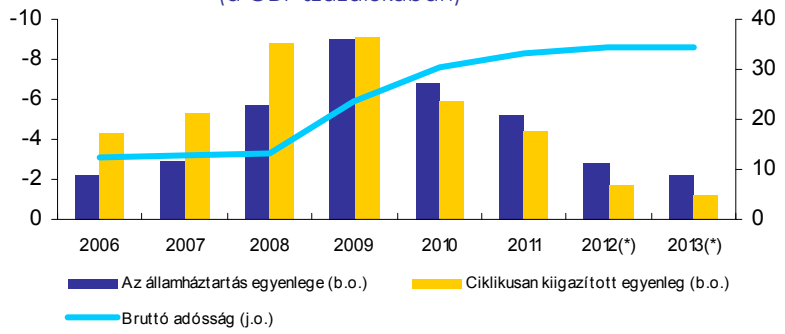

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A román lej nem vesz részt az ERM II-ben, Románia árfolyam-lebegtetési rendszert működtet. A válságot megelőző években a lej euróval szembeni nominális árfolyama széles tartományban mozgott. A globális pénzügyi válság erősödése idején és a nagy hazai makrogazdasági egyensúlyhiány miatt 2008 őszén a lejre jelentős leértékelődési nyomás nehezedett. A rövid távú kamatok euróövezethez viszonyított különbözete szélesedni kezdett, mivel a likviditási hiány felhajtotta a rövid távú kamatlábakat Romániában. Miután 2009 elején az ország összehangolt nemzetközi

17 2009/590/EK (HL L 202., 2009.8.4., 48. o.)

pénzügyi támogatásban részesült, a pénzügyi piacra nehezedő nyomás enyhült és a lej euróval szembeni árfolyama nagyjából stabilizálódott és szintje a 2009 és 2011 közötti időszakban többnyire változatlan maradt. A globális kockázatkerülés ideiglenes erősödése idején, többek között 2011 második felében a lej euróval szembeni árfolyama romlott. 2012 elején a 2009–2011 közötti átlagnál valamivel gyengébb maradt. A vizsgálati időszakot megelőző két évben a lej az euróval szemben 6,4 %-kal értékelődött le.

Románia nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatlábak Romániában az EU-csatlakozás óta valamennyi konvergenciajelentés idején a referenciaérték fölött voltak. Az átlagos hosszú távú kamatláb a 2012 márciusa előtti egy évben 7,3 % volt, ami meghaladta az 5,8 %-os referenciaértéket. Az euróövezethez viszonyított különbözetek 2009 közepén, a világméretű pénzügyi válság közepette elérték a csúcsot. A hosszú távú kamatlábak Romániában 2009 végén jelentősen csökkentek és 2010–2011-ben nagyrészt valamivel meghaladták a 7 %-ot, majd 2012 elején tovább estek. Ez a csökkenés tükrözte többek között a bankközi kamatlábak várható pályájának lefelé történő elmozdulását, valamint az államkötvények iránti stabil keresletet a költségvetési konszolidációs erőfeszítések közepette.

Románia nem teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Románia külső egyenlege (vagyis a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttesen) jelentősen javult a világméretű válság idején. A külső hiány a 2007-es, a GDP körülbelül 13 %-át kitevő legmagasabb szintről 2009–2011 között átlagosan a GDP mintegy 4 %-ára esett vissza. A külső hiány elmúlt három évben jellemző csökkenése mindenekelőtt az árukereskedelmi mérleg jóval kisebb hiányát tükrözte, ami a gyenge hazai kereslet miatt erősen visszaeső import következménye volt. Románia 2009 óta nemzetközi pénzügyi támogatásban részesül. 2011 tavaszán, az első fizetésimérleg-támogatási program sikeres lezárása után az EU és az IMF összesen körülbelül 5 milliárd EUR összegű (2013 elejéig folyósítható) elővigyázatossági támogatást bocsátott Románia rendelkezésére. Eddig nem került sor kifizetés igénylésére a program keretén belül. A külső finanszírozási nyomás 2010–2011-ben számottevően enyhült a külső egyenleg jelentős javulása, a nemzetközi pénzügyi támogatás részleteinek folyósítása és a globális kockázatvállalási kedv élénkülése közepette.

A román gazdaság kereskedelmi és működőtőke-kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Románia az euróövezeti tagállamokhoz képest gyengén teljesít. A belföldi pénzügyi szektor integrálódása az uniós pénzügyi rendszerbe jelentős, főként a pénzügyi közvetítőkre jellemző nagyarányú külföldi tulajdonnak köszönhetően[18].

[18] Mivel Románia EU-IMF pénzügyi támogatásban részesülő tagállam, vizsgálatára a párhuzamos felügyeleti eljárások elkerülése érdekében a makrogazdasági egyensúlyhiányok esetén követendő 2012. évi eljárás keretében nem kerül sor. Ezért a riasztási mechanizmus keretében készült jelentés és a részletes vizsgálat Romániát nem érintette.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Románia nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.

9. SVÉDORSZÁG

A svéd jogszabályok – különösen a svéd nemzeti bankról (Sveriges Riksbank) szóló törvény, az alaptörvény és az árfolyam-politikáról szóló törvény – **nem felelnek meg teljes mértékben** az EUMSZ összeegyeztethetőségről szóló 131. cikkének. Összeegyeztethetetlenség és hiányosságok merülnek fel az alábbi területeken: a központi bank függetlensége, a monetáris finanszírozás tilalma, valamint a központi bank integrációja a KBER-be az euró bevezetésének időpontjában.

A 12 havi átlagos infláció Svédországban a legutóbbi, 2010. évi konvergenciajelentés időpontjában meghaladta a referenciaértéket, azóta fokozatosan csökkent. Az átlagos inflációs ráta Svédországban a 2012 márciusáig tartó 12 hónapban 1,3 %, a 3,1 %-os referenciaértéknél jóval alacsonyabb volt, és a következő hónapokban valószínűleg jóval a referenciaérték alatt marad.

A HICP-infláció, miután 2008-ban átlagosan 3,4 % volt, a következő években 2 % alá csökkent, mivel az erős korona a visszafogott fajlagos munkaerőköltséggel együtt visszatartotta az inflációs nyomást. Az infláció 2010 második felében a magasabb energiaárak miatt átmenetileg megugrott, de 2011 során visszaesett. 2011-ben átlagosan 1,4%-ot tett ki.

A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az infláció 2012-ben és 2013-ban mérsékelt – átlagosan körülbelül 1,1 %-os és 1,5 %-os – marad, mivel az alacsony hazai kereslet és a bőséges kihasználatlan kapacitás várhatóan visszafogja a magasabb fajlagos munkaerőköltségek inflációs hatását.

Svédország teljesíti az árstabilitási kritériumot.

9a. ábra: **Svédország - Az inflációs kritérium teljesülése 2006 óta**
(százalék, 12 havi mozgó átlag)

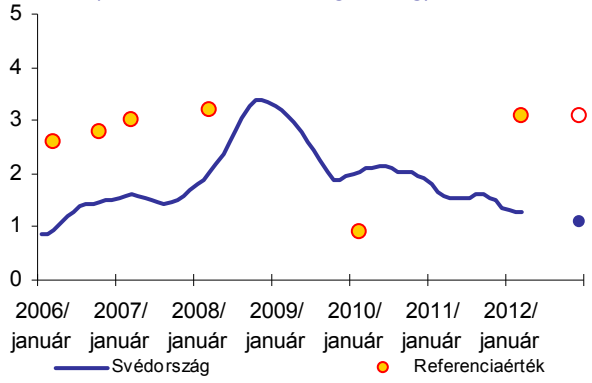

Megjegyzés: A 2012. decemberi értékek az előrejelzés szerinti referenciaértéket és a svédországi infláció 12 havi átlagát jelzik.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.

Svédország nem áll túlzott hiány fennállásáról szóló tanácsi határozat hatálya alatt. A svéd államháztartás a globális pénzügyi válságot megelőzően erős volt, a többlet

2007-ben 3,6 %-ot, 2008-ban pedig 2,2 %-ot tett ki. Az egyenleg 2009-ben rövid időre 0,7 %-os deficitbe fordult át. A gazdaság élénkülésével aztán 2010-ben újfent némi többletet mutatott (0,3 %), és 2011-ben ezen a szinten maradt. A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány – változatlan politikát feltételezve – 2012-ben 0,3 % lesz, majd a mérleg 2013-ban újra 0,1 %-os többletet mutat. A bruttó államadósság aránya 2011-ben a GDP 38,4 %-a volt és az előrejelzések szerint folytatódik a csökkenő tendencia, és 2013-ban a GDP 34,2 %-át éri el.

Svédország teljesíti az államháztartásra vonatkozó kritériumot.

9b. ábra: **Svédország - az államháztartás egyenlege és az államadósság**
(a GDP százalékában)

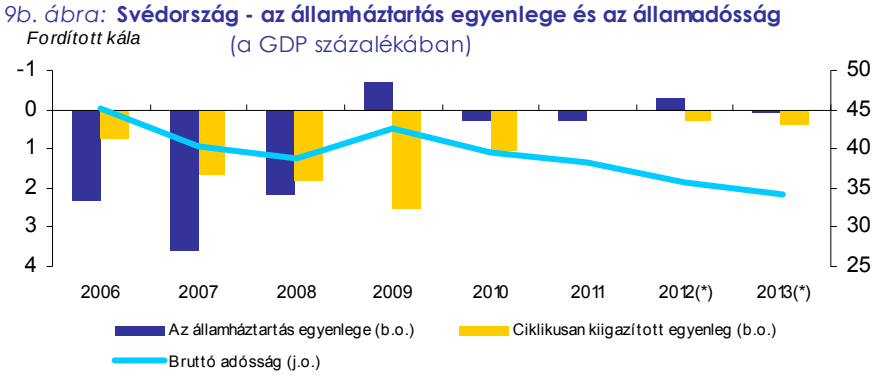

(*) A Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzése.
Forrás: Eurostat, a Bizottság szolgálatai

A svéd korona nem vesz részt az ERM II-ben. Svédország az 1990-es évek eleje óta árfolyam-lebegtetési és inflációs célkövető rendszert alkalmaz. A korona 2008-ban, a pénzügyi válság közepette erősen leértékelődött a befektetők jelentősebb kockázatkerülése miatt, de az árfolyam ezután gyorsan helyreállt. A 2009. március és 2011. február közötti időszakban a korona mintegy 20 %-kal erősödött az euróhoz képest. 2011 első felében némi gyengülést követően nagyjából stabilizálódott, majd 2011 végén erősödni kezdett, mivel Svédország erős államháztartása miatt a befektetők a koronát „biztos menedéknek” tekintették. A kétéves vizsgálati időszakban a korona az euróval szemben 7,7 %-kal értékelődött fel.

Svédország nem teljesíti az árfolyam-kritériumot.

Az átlagos hosszú távú kamatláb Svédországban a 2012 márciusa előtti egy évben 2,2 % volt, ez jóval az 5,8%-os referenciaérték alatt van. Az átlagos hosszú távú kamatlábak az 1995-ös EU-csatlakozás óta a referenciaérték alatt maradtak. A svéd hosszú távú kamatlábak az utóbbi években szorosan követték a legalacsonyabb uniós hosszú lejáratú hozamokat.

Svédország teljesíti a hosszú távú kamatlábak konvergenciájának kritériumát.

Az értékelés során egyéb tényezők vizsgálatára is sor került, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint az áru- és pénzügyi piacok integrációját. Svédország külső fizetési mérlege az 1990-es évek közepe óta többletet mutat, ami a magas nettó áru-, és újabban szolgáltatásexport következménye. A külső mérleg többlete a 2000-es évek elején a GDP körülbelül 4 %-át kitevő mértékről 2004 óta körülbelül 7–8 %-os szintre emelkedett. A svéd gazdaság erős kereskedelmi és működőtőke-

kapcsolatai révén szorosan integrálódik az EU gazdaságába. Az üzleti környezetet jellemző kiválasztott mutatók alapján megállapítható, hogy Svédország jóval az euróövezeti tagállamok átlaga felett teljesít, különösen a technológiai fejlesztések, az innováció, az internet-hozzáférés, a felsőoktatás magas színvonalának, valamint az állami és magánintézmények minőségének köszönhetően. A pénzügyi ágazat jelentős mértékben integrálódott az uniós pénzügyi ágazatba, különösen erősek a kapcsolatok más skandináv országokkal és a balti államokkal. Svédország pénzügyi szektora méretét és kifinomultságát tekintve is igen fejlett, és megfelel a gazdasági fejlődés előrehaladott állapotának. Mindazonáltal az elmúlt években az ingatlanárak meredeken emelkedtek, és csak az utóbbi időben kezdtek stabilizálódni. A riasztási mechanizmus keretében készült 2012. februári jelentés következtetéseivel összhangban Svédország a makrogazdasági egyensúlyhiányok esetén követendő eljárással összefüggésben részletes vizsgálat hatálya alá tartozik.

A jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Svédország nem teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó feltételeket.